

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Odbor mezinárodní ochrany biodiverzity
Oddělení výkonného orgánu CITES
Vršovická 65, 100 10 Praha 10

cites@mzp.cz
www.mzp.cz/cites

**Informace k novele
zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů
a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi
a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů
(zákon o obchodování s ohroženými druhy)
= zákon č. 346/2009 Sb. =**

Č. j.:
74341b/ENV/09
2346/630/09 e.o.
[091221_informace pro verejnost.doc]

Zpracoval:
Dr. Jan Kučera

Praha,
25. 9. 2009
rev.: 14.10.2009
rev. 2: 21.12.2009

Poslanecká sněmovna schválila dne 9. září 2009 novelu zákona č. 100/2004 Sb. (zákon o obchodování s ohroženými druhy) s připomínkami Senátu (dále jen „novela“). Novela reaguje na aktuální změny legislativy EU a požadavky mezinárodní úmluvy CITES v regulaci obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin. V neposlední řadě byly zapracovány dosavadní vnitrostátní zkušenosti s uplatňováním zákona v ČR.

Publikace ve Sbírce předpisů ČR:

1. 346/2009 Sb.

Zákon č. 346/2009 Sb. ze dne 9. září 2009, kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

[http://www.env.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_legislativni_zajisteni_umluvny/\\$FILE/OMOB-04_100_09_346_zakon%20CITES%20EU_text-20091008.pdf](http://www.env.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_legislativni_zajisteni_umluvny/$FILE/OMOB-04_100_09_346_zakon%20CITES%20EU_text-20091008.pdf)

2. 441/2009 Sb.

Úplné znění zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 444/2005 Sb., zákonem č. 227/2009 Sb. a zákonem č. 346/2009 Sb.

3. Tisková zpráva MŽP ze dne 9. 9. 2009 „Poslanci pro lepší ochranu nejohroženějších druhů“

http://www.mzp.cz/cz/news_tz090909cites

Novela vstupuje v platnost 1. 1. 2010.

K novelizovanému zákonu vydá MŽP novou prováděcí vyhlášku, která bude novelizovat dosavadní vyhlášku č. 227/2004 Sb.

Přehled hlavních změn oproti současnému znění zákona č. 100/2004 Sb.

Druh přímo ohrožený vyhynutím [§ 2 písm. c)]

- Zpřesňuje se obsah legislativní zkratky „druh přímo ohrožený vyhynutím“. Sjednoceno s termínem „druh přímo ohrožený vyhubením“, který je použit v z. č. 140/1961 Sb., trestním zákoně (§ 181f odst. 2, § 181g). Oba termíny v obou zákonech se vztahují ke druhům z přílohy A k nařízení (ES) č. 338/97, t.j. na druhy bezprostředně ohrožené vyhynutím nebo vyhubením.

Definice dovozu, vývozu a vývozu z České republiky [§ 2 písm. f), g) a i)]

- Upřesnění – vývoz je opuštění území ES a dovoz je vstup na území ES. Nesouvisí s přidělením celně schváleného určení. Vývozem z ČR je i vývoz do jiného členského státu EU.

Obchod s primáty [§ 3 odst. 2 a 3]

- K žádostem o doklady CITES na primáty je žadatel povinen doložit, že splnil podmínky stanovení veterinárními předpisy. Vzhledem k ustanovení evropských (Směrnice Rady 92/65/EHS 1992 o veterinárních předpisech pro obchod se zvířaty) i vnitrostátních veterinárních předpisů je třeba, aby se obchod s primáty uskutečňoval pouze mezi schválenými zařízeními podle veterinárních předpisů a v odůvodněných případech může veterinární orgán souhlasit, aby byl obchod umožněn směrem od soukromého chovatele, ale pouze opět do schváleného zařízení. Všechny živočišné druhy primátů jsou na seznamech ohrožených druhů v příloze A nebo B k nařízení (ES) č. 338/97 (CITES) a tudíž nelze vydávat doklady CITES pro obchod s primáty, pokud není splněna veterinární legislativa.

Dovoz živých exemplářů [§ 3a]

- Ministerstvo může v rozhodnutí o povolení dovozu stanovit, že dovozce živého živočicha je povinen nejméně 24 hodin předem oznámit čas a celní úřad dovozu. V zájmu zkvalitnění a zrychlení celní kontroly a zajištění pohody živých zvířat během kontroly je např. v případě velkých zásilek nutné, aby dovozce nahlásil čas a místo dovozu předem.

Výjimky ze zákazu obchodních činností s exempláři druhů z přílohy A [§ 15a, § 25 odst. 8]

Výjimky se udělují v souladu s článkem 8 odst. 3 nařízení (ES) č. 338/97. Novinky podle novely zákona:

- Je zaveden správní poplatek za přijetí žádosti o vydání výjimky, a to 100 Kč za každý exemplář, nad 20 kusů jednorázově 2000 Kč [novela novelizuje také zákon č. 634/2004 SB. o správních poplatcích – položka 61, odst. 1 písm. h) a i)].

- Výjimky vydávají pouze krajské úřady, které tak přebírají dosavadní agendu „CITES“ od správ národních parků a chráněných krajinných oblastí včetně registrace exemplářů [§ 25 odst. 8].

- Nařízení (ES) č. 865/2006 předpokládá, že se mohou povolení k přemístění exempláře a výjimka ze zákazu obchodování vydat formou jediného dokladu. Dosud byla v ČR rozdělena kompetence mezi MŽP (povolení k přemístění) a KÚ (nebo správy; výjimka), takže žadatel musel žádat na dvou úřadech o dvě povolené pro *de facto* jedinou transakci s exemplářem. Novela [§ 15a odst. 3] umožňuje žadateli podat žádost o výjimku u krajského úřadu, neboť ta je hlavním předpokladem též pro udělení povolení k přemístění. Vyžádání si souhlasného stanoviska ministerstva by bylo věcí příslušného krajského úřadu. Jím vydaná výjimka (potvrzení o výjimce) bude současně i povolením k přemístění.

Potvrzení o putovní výstavě a potvrzení o souboru vzorků [§ 15b, § 25 odst. 2 písm. e)]

- Potvrzení o putovní výstavě [kapitola VII nařízení (ES) č. 865/2006] a potvrzení o souboru vzorků [kapitola VIIIA nařízení (ES) č. 865/2006] vydává MŽP.

- Je zaveden správný poplatek za přijetí žádosti o vydání potvrzení o putovní výstavě, a to 1000 Kč do 10 exemplářů a 2000 Kč na více než 10 exemplářů [novela novelizuje také zákon č. 634/2004 SB. o správních poplatcích – položka 61, odst. 1 písm. f) a g)].

POZNÁMKY:

Uvedená potvrzení dosud nebyla v ČR vydávána, poněvadž jde o fakultativní ustanovení nařízení (ES) č. 865/2006 a v ČR to nebylo kompetenčně upraveno.

Potvrzení o putovní výstavě se vydává podle kapitoly VII nařízení (ES) č. 865/2006.

Potvrzení budou používána hlavně pro cirkusová zvířata, putovní zvěřince apod. Jeden doklad se používá opakovaně a vícenásobně namísto různých dokladů CITES:

- *platnost mnohonásobně až 3 roky od vydání;*
- *nahrazují standardní jednorázová povolení pro vývoz z ES a dovoz do ES;*
- *uvnitř ES nahrazují také potvrzení o výjimce ze zákazu podle čl. 8 odst. 1 nařízení č. 338/97 pro výhradní účely veřejného vystavování exemplářů z přílohy A;*
- *dají se použít také jako doklad o legálním původu exempláře.*

Potvrzení o putovní výstavě lze vydat pouze pro (1) exempláře získané zákonným způsobem, které (2) tvoří součást putovní výstavy a které jsou (3) buď narozené a odchované v zajetí nebo uměle vypěstované, anebo (4) byly získány ve Společenství nebo byly do Společenství dovezeny předtím, než se ustanovení týkající se druhů zařazených do příloh I, II nebo III úmluvy nebo přílohy C nařízení (EHS) č. 3626/82 nebo příloh A, B a C nařízení (ES) č. 338/97 pro ně stala použitelnými (tzv. „před-CITES-ové“ exempláře, tj. získané nebo dovezené před platností citovaných právních předpisů).

Potvrzení o souboru vzorků se vydává podle kapitoly VIIa nařízení (ES) č. 865/2006.

Potvrzení budou vhodná např. pro vzorky neživých exemplářů dočasně dovážené nebo vyvážené s karnety ATA. Jeden doklad se používá opakovaně a vícenásobně namísto různých dokladů CITES:

- *platnost až 3 roky od vydání,*
- *nahrazují standardní jednorázová povolení pro vývoz z ES a dovoz do ES,*
- *uvnitř ES nahrazují také potvrzení o výjimce ze zákazu podle čl. 8 odst. 1 nařízení č. 338/97 pro výhradní účely veřejného vystavování exemplářů z přílohy A,*
- *dají se použít také jako doklad o legálním původu exempláře.*

Potvrzení o osobním vlastnictví exempláře [§ 15c, § 25 odst. 2 písm. e)]

- Potvrzení o osobním vlastnictví exempláře [kapitola VIII nařízení (ES) č. 865/2006] vydává MŽP.

POZNÁMKA:

Dosud nebylo v ČR vydáváno, poněvadž jde o fakultativní ustanovení nařízení (ES) č. 865/2006 a v ČR to nebylo kompetenčně upraveno.

Potvrzení o osobním vlastnictví exempláře se vydává podle kapitoly VIII nařízení (ES) č. 865/2006. *Potvrzení jsou určena pro fyzické osoby, které často cestují přes vnější hranice ES se svými živými exempláři pro osobní nekomerční účely (domácí mazlíčci apod.).*

Jeden doklad se používá opakovaně a vícenásobně namísto standardních povolení k vývozu a dovozu, která jsou jednorázová. Platnost maximálně 3 roky od vydání. Dají se použít také jako doklad o legálním původu exempláře.

(Nelze je však použít namísto výjimky ze zákazu komerčních aktivit s exempláři druhů z přílohy A podle čl. 8 odst. 1 a 3 nařízení č. 338/97!)

Potvrzení o osobním vlastnictví lze vydat pouze (1) zákonnému majiteli (2) živých živočichů, kteří (3) byli získáni zákonným způsobem a (4) jsou drženi pro osobní nekomerční účely a kteří jsou (5) buď narození a odchováni v zajetí, (6) anebo byli získáni ve Společenství nebo byli do Společenství dovezeni předtím, než se ustanovení týkající se druhů zařazených do příloh I, II nebo III úmluvy nebo přílohy C nařízení (EHS) č. 3626/82 nebo příloh A, B a C nařízení (ES) č. 338/97 pro ně stala použitelnými (tzv. „před-CITES-ové“ exempláře, tj. získané nebo dovezené před platností citovaných právních předpisů).

Zjednodušené postupy při obchodu s biologickými vzorky [§ 16a, § 25 odst. 2 písm. c)]

- V souladu s čl. 18 nařízení (ES) č. 865/2006 je v ČR uplatňován zjednodušený postup pro obchod s biologickými vzorky, které jsou exemplářem. Členský stát musí zřídit a vést registr „evidovaných osob a subjektů“, které mohou využívat zjednodušený postup podle čl. 18 nařízení (ES) č. 865/2006, a registr druhů, se kterými mohou tyto osoby a subjekty obchodovat. Tyto registry vede v ČR MŽP, které také vydává „evidovaným osobám a subjektům“ částečně vyplněné a předem potvrzené doklady CITES (vývoz z ES, dovoz do ES) s biologickými vzorky vyjmenovanými v příloze XI k nařízení č. 865/2006. Podmínkou je, že obchod nemá žádný nebo pouze nepatrný dopad na zachování dotčených druhů. Před vlastní transakcí držitel sám doplní chybějící údaje na potvrzení (např. adresu dovozce). Vhodné pro instituce, které často vyvážejí nebo dovážejí biologické vzorky, neboť mají v zásobě doklady potřebné na určité delší období a nemusejí tak před každou transakcí žádat ministerstvo o normální doklady CITES. Používá se např. pro krevní stěry, krev ve zkumavce do 5 ml, sekrety (sliny, jed, mléko) do 5 ml, malá množství fixovaných tkání pro histologické a elektron-mikroskopické vyšetření, výtěry pro mikrobiologické vyšetření, malá množství vlasů, chlupů, kůže, peří, šupin apod. pro genetické a soudní zkoušky, analýzu DNK, zjišťování parazitů a patogenů aj. zkoušky, buněčné linie a tkáňové kultury in vitro.

Obchod s kaviárem jeseterovitých [§ 16b, 25 odst. 2 písm. d)]

- MŽP vydává licence pro zpracovatele a balírny kaviáru a schvaluje způsob značení nádob s kaviárem podle čl. 64, 65 a 66 nařízení (ES) č. 865/2006.

- Je zaveden správní poplatek za přijetí žádosti o vydání licence na zpracování, balení nebo přebalování kaviáru jeseterovitých ryb ve výši 10000 Kč [novela novelizuje také zákon č. 634/2004 SB. o správních poplatcích – položka 61, odst. 1 písm. b)].

POZNÁMKA:

Podle čl. 66 odst. 6 a 7 nařízení (ES) č. 865/2006 je možné v EU obchodovat jen s kaviárem zabaleným a označeným předepsaným způsobem a balit a zpracovávat kaviár je možné jen s licenci od výkonného orgánu CITES příslušného členského státu. Podrobnosti viz též http://www.mzp.cz/cz/informace_pro_verejnost_cites.

Registrace některých exemplářů [§ 23, 23a]

- Registraci zajišťují pouze krajské úřady, které tak přebírají dosavadní agendu „CITES“ od správ národních parků a chráněných krajinných oblastí [§ 25 odst. 8].

- Nově upraven druhový rozsah registrace. Registrace zaměřena na druhy přímo ohrožené vyhubením z přílohy A k nařízení (ES) č. 338/97, kde zůstává *de facto* současný stav. Omezena registrace "méně ohrožených" druhů z přílohy B k nařízení (ES) č. 338/97, tj. např. žánní papoušci "B" ani plazi "B". Seznam několika málo registrovaných druhů nad rámec přílohy A je přímo v zákoně (viz přílohu 2 k novelizovanému zákonu), takže MŽP to nebude upravovat vyhláškou jako dosud.

- Registrační list není úředním potvrzením o zákonném původu exempláře, ale pouze dokladem o registraci [§ 23 odst. 3].

- § 23 odst. 4: Návaznost registrace na výjimku z obchodních činností (podle § 15a), kdy je možno provést registraci současně s vydáním výjimky. Stejně jako registrační list se potvrzení o výjimce předává s exemplářem novému vlastníku (nestanoví-li nařízení ES jinak).

- § 23 odst. 5 a 6, § 23a odst. 2, 3 a 5: Prodlužují se lhůty, do kdy je třeba registrovat exemplář, z 15 na 30 dní od nabytí exempláře. U mláďat jsou lhůty ještě delší. Lhůta 15ti dnů je příliš krátká a liší se od většiny lhůt v nejrůznějších předpisech správního práva. Lhůta 30 dnů vyhovuje lépe, je všeobecně známá a vlastníci exemplářů pak nebudou zbytečně sankcionováni za překročení příliš krátké lhůty. Bez registračního listu však nelze převést exemplář na jinou osobu.

- § 23a odst. 1: Údaje v registračním listu musejí být v souladu se skutečným stavem exempláře a musí být zřejmé, že k sobě náležejí. Důležité z hlediska značení a identifikace exempláře podle registračního listu (viz § 23c).

Povinné informace spojené s převodem exempláře [§ 23b]

- Povinnosti, zejména informačního charakteru, které souvisejí s prodejem a jiným převodem exemplářů, na které se vztahuje povinnost registrace nebo zákaz obchodních činností. Kromě povinnosti opatřit písemným upozorněním, jehož znění je nově navrženo („CITES – povinné doklady“), jsou provozovatelé prodejen nebo pořadatelé burz, kde se obchoduje s exempláři, povinni zajistit zveřejnění povinné informace, jejímž obsahem jsou povinnosti držitelů a vlastníků exemplářů. Cílem tohoto ustanovení je osvěta a informovanost veřejnosti a zabránění neplnění povinností vlastníků a držitelů exemplářů z neznalosti. Povinnosti vyplývající z tohoto ustanovení mají i provozovatelé prostředků komunikace na dálku (internetové obchody). Jedná se zejména o provozovatele inzerce, a to jak tištěné, tak prostřednictvím internetu. Aby bylo zabráněno neúměrnému zatěžování těchto subjektů, bylo jako náhradní možnost zavedeno, že postačí zveřejnění odkazu na informaci na webových stránkách ministerstva. Obsah povinné informace bude vydán jako příloha k prováděcí vyhlášce, aby si ji mohli obchodníci přímo okopírovat a v tištěné formě předávat zájemcům a kupujícím exemplářů. (Viz též § 30 odst. 6.)

Značení a identifikace exemplářů [§ 23c, 23d]

- Novela upřesňuje povinnosti a obsahuje některá ustanovení, která byla původně obsahem původní vyhlášky, např. výjimky z povinnosti značení.

- Stejně označení nesmí být použito pro více než jeden exemplář a použitou značkou již nesmí být označen žádný jiný exemplář [§ 23c odst. 1].

- § 23c odst. 3: Jiný než předepsaný způsob značení nebo identifikace exempláře může uznat pouze příslušný výkonný orgán (který vydává doklad CITES – MŽP nebo KÚ). Dáno do souladu s nařízením (ES) č. 865/2006 (čl. 64, 65, 66 = výkonný orgán má být ubezpečen). Výkonný orgán si může vyžádat stanovisko vědeckého orgánu (dříve „písemné potvrzení veterinárního lékaře“ - § 6 odst. 4 vyhlášky č. 227/2004 Sb.).

- Možnost identifikace exempláře pomocí fotografií na registračním listě a dokladech CITES, nelze-li označit předepsaným způsobem [§ 23c odst. 4]. Podrobnosti upřesní vyhláška.

- § 23d: Zavedení licencí pro distributory a výrobce značek pro exempláře. V souvislosti s udělenou licencí se nově výrobcům a distributorům značek stanoví povinnost vést registr a zpřístupňovat jej ministerstvu. Ustanovení § 23d upravuje také žádost o licenci a zákonné podmínky jejího odnětí nebo změny. Bude tak zajištěno, že vyrobené a distribuované značky splňují podmínky stanovené právem ES a vyhovují účelu, pro který jsou vyrobeny. Zároveň bude přehled o stávajících distributorech a výrobcích a značkách, které vyrábějí nebo distribuují. Prostřednictvím MŽP bude mít k seznamu výrobců a distributorů přístup také veřejnost. Je zaveden správní poplatek za přijetí žádosti o vydání licence pro distributory a výrobce značek pro exempláře, a to 1000 Kč.

Prokázání původu exemplářů, doklady a záznamy o obchodu a záznamy o chovu [§ 24]

- V bývalé úpravě byla problematika prokazování legálního původu exemplářů upravena odkazem na § 54 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Praxe ukázala, že je třeba přesněji vymezit, jakým způsobem se prokazuje původ při převodu vlastnictví exemplářů a při chovu a pěstování živých exemplářů. Předpisy ES [např. čl. 8 a 9 nařízení Rady (ES) č. 338/97] a § 54 zákona č. 114/92 Sb. stanoví povinnost držitelů prokazovat původ svých exemplářů, ale v řadě případů není zřejmé, jak se má původ exemplářů vlastně prokazovat. Problém je např. u druhů z přílohy B k nařízení Rady (ES) č. 338/97, resp. u exemplářů z odchovů v ČR, pro které se nevydávají žádné úřední doklady o původu. Přitom čl. 8 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 338/97 požaduje prokázání legality z hlediska právních předpisů o ochraně přírody, jinak je s takovými exempláři zakázáno obchodovat.

- Novela zavádí povinnost vedení chovatelských záznamů u exemplářů druhů z příloh A a B [§ 24 odst. 7] a povinnost pro obchodníky vést záznamy o obchodu s exempláři [§ 24 odst. 2]. Seznam druhů a exemplářů, u kterých se tato povinnost nevyžaduje, a další náležitosti upřesní MŽP vyhláškou (viz § 24 odst. 9).

- § 24 odst. 3, 4 a 6: Převod exempláře (koupě, prodej, darování, směna nebo jiný převod vlastnictví) je možný jen s písemným dokladem od původního vlastníka nebo držitele (například stvrzenkou nebo fakturou prodejce, nájemní smlouvou, smlouvou o půjčce, směnnou smlouvou, darovací smlouvou, které mají listinnou podobu) a na nichž je uvedena identifikace původního držitele, datum, podpis, značení a podrobnosti o původu těchto exemplářů. Původ exempláře se prokazuje údaji a dokumenty osvědčujícími nabytí exempláře podle požadavků nařízení (ES) č. 338/97 a tohoto zákona, zejména uvedením kdy a kde byl exemplář odebrán z přírody, nebo zda, kdy a kde se narodil v zajetí nebo byl uměle vypěstován, nebo kdy, z kterého státu a na základě jakých dokladů CITES byl exemplář dovezen. Náležitosti dokladů o původu exemplářů upřesní vyhláškou MŽP (viz § 24 odst. 9).

- § 24 odst. 5: Implementace čl. 51 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 865/2006, které dává možnost držitelům nebo vlastníkům více exemplářů, pokud mají pouze jedno dovozní povolení na větší počet exemplářů dohromady, požádat po dovozu příslušný výkonný orgán o vydání příslušného počtu potvrzení pro každý exemplář zvlášť. Příslušným orgánem k vydání potvrzené fotokopie je krajský úřad. MŽP upřesní vyhláškou (viz § 24 odst. 9). Je zaveden správní poplatek ve výši 30 Kč za potvrzenou fotokopii [novela novelizuje také zákon č. 634/2004 SB. o správních poplatcích – položka 61, odst. 2 písm. c)].

Záchranná centra pro zadržené nebo zabavené živé exempláře [§ 29a až 29d]

- Problematika záchranných center pro zadržené a zabavené exempláře se řeší komplexně a podrobně.

Kontrola [§ 30 a 30a]

- Doplněny a upřesněny kompetence ČIŽP při kontrole dodržování zákona.

- Nové je ustanovení o pořádkových pokutách, které se ukládají za pořádkové delikty, typicky za obstrukce při kontrole. V dosavadní právní úpravě bylo neumožnění kontroly zavedeno jako skutková podstata správního deliktu, ale vzhledem k charakteru deliktu bylo nově zařazeno do ustanovení o pořádkových pokutách. Výše pokut je navržena s ohledem na to, aby nedocházelo ke zneužívání ze strany pachatelů deliktů, kteří by využívali možnosti neumožnit kontrolu pod nízkou sankcí raději, než aby byl objeven jejich prohřešek, za který by museli zaplatit podstatně větší částku. [§ 30a]

Zadržení a zabavení exempláře [§ 34, 34a a 34b]

- Na základě praxe inspekce a kvůli lepší srozumitelnosti zákona byl původní § 34 rozdělen na část o zadržených exemplářích (nový § 34) a zabavených exemplářích (nový § 34a).

- Nové znění § 34 upřesňuje bývalé ustanovení v § 34 odst. 1. Bývalý stav neorespondoval s § 26 odst. 5, zahajovat řízení pokaždé při zadržení je nevýhodné, protože mohou nastat případy, kdy jde pouze o přesné určení druhu exempláře, příp. doložení dalších dokladů, a pokud je shledáno vše v pořádku, zadržení je rušeno a exemplář vrácen. Dle současné úpravy je zbytečně zahájeno řízení, které se musí zastavovat. V praxi je vhodnější, když inspekce v definovaných případech zahájí řízení o zabavení a během tohoto řízení v odůvodněných případech od zabavení upustí, což musí být náležitě zdůvodněno, než formulace, že inspekce „může“ exemplář zabavit, což může vést k přílišné libovůli inspektorů. Tím odůvodněným případem je např. případ, kdy zabavení je nepřiměřeně vysokou sankcí vzhledem k vysoké ceně exempláře, přestupek byl potrestán pokutou a vrácení exempláře neodporuje předpisům ES. Např. při dovozu drahé starožitnosti ze slonoviny nebo cenného legálního exempláře, když nejde o úmyslné pašování a z čisté neznalosti dovozce nejsou doklady CITES, které by normálně dovozce obdržel.

- Prodloužení lhůty k zahájení řízení o zabavení exempláře na 30 dní od zadržení, případně i delší, nejsou-li vyjasněny pochybnosti [§ 34 odst. 3]. Bývalá lhůta pro vydání rozhodnutí o zabavení (60 dní ode dne, kdy došlo k zadržení) byla v mnoha případech příliš krátká a navíc nebylo stanoveno, že je možné ji prodloužit. Např. u dovezených

exemplářů s podezřením na falšované doklady třetí země je mnohdy časově náročné získat důkazy od příslušných orgánů třetí země.

- § 34a odst. 5: Náklady spojené se zadržením a dalším nakládáním s exemplářem, které nese správní orgán nebo které musí vynaložit, než může náklady vyčíslit a vybírat od provinilce podle odstavce 4, hradí ministerstvo. Souvisí ze záchrannými centry - § 25 odst. 2 písm. j).

- § 34a odst. 6: Rozhodnutí o zabavení exempláře zašle inspekce ministerstvu do 10 dnů ode dne nabytí právní moci. Současně inspekce informuje ministerstvo o tom, kde se exemplář ke dni nabytí právní moci tohoto rozhodnutí nachází. Důležité pro evidenci majetku státu – správcem zabavených exemplářů je MŽP.

Sankce [Hlava X (§ 34c až 34e)]

- Nová úprava správního trestání v souladu s čl. 16 nařízení (ES) č. 338/97 a souvisejících předpisů ES a novou koncepcí reformy správního trestání. Systematicky jsou správní delikty nově zařazeny do zvláštní hlavy X.

- V souladu s požadavky právní jistoty a rovnosti byly odstupňovány skutkové podstaty podle závažnosti ve třech skupinách podle výše možné pokuty (do výše 100000, 500000 a 1500000 Kč).

- Úprava přestupků se řídí obecnými ustanoveními zákona č. 200/1990 Sb. (o přestupcích), tzn. včetně možnosti orgánů, které přestupky projednávají, ukládat za ně pokuty v blokovém řízení. Z tohoto důvodu byla tato výslovná kompetence pro inspekci ze zákona vypuštěna.

- Pro právnické osoby jsou stanoveny základní pravidla pro projednávání správních deliktů, kritéria pro stanovení výše pokut, nově je stanoven liberační důvod pro právnické osoby. Ustanovení § 34d o správních deliktech právnických osob se vztahuje i na podnikající fyzické osoby.

MŽP vede centrální databázi CITES [§ 35 odst. 1, § 25 odst. 2 písm. o)]

- V praxi byl překonán původní koncept dvou databází na ministerstvu (doklady o vývozu a dovozu a jiném nakládání se exempláři, jako např. výjimky ze zákazu obchodních činností) a inspekci (registrační listy). V současnosti funguje na MŽP centrální databázový systém (tzv. „Registr CITES“), ke kterému mají přístup další orgány, jako např. krajské úřady a inspekce. Systém umožňuje ministerstvu a krajským úřadům vydávat stanovené doklady CITES a registrační listy a shromažďovat údaje o vydaných dokladech centrálně na ministerstvu.

Změny a zrušení rozhodnutí [§ 38a]

- Úprava změn a zrušení rozhodnutí o vydání dokladu CITES. Při změnách a zrušení rozhodnutí se postupuje v souladu se správním řádem. Ustanovení obsahuje důvody pro změny nebo zrušení rozhodnutí. Zvláštním důvodem je zrušení rozhodnutí z důvodu, že bylo vydané povolení nebo potvrzení vydáno na základě mylného předpokladu, že podmínky pro jeho vydání byly splněny. Jedná se o implementaci ustanovení čl. 11 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 338/97, že jakékoli vydané povolení nebo potvrzení, jakož i jakékoli jiné povolení nebo potvrzení vydané na jeho základě, se považuje za neplatné, jestliže příslušný orgán (v ČR to je podle novely MŽP) nebo Evropská komise po konzultaci s příslušným orgánem, který povolení nebo potvrzení vydal (v ČR to jsou MŽP a krajské úřady), konstatuje, že bylo vydáno na základě mylného předpokladu, že podmínky pro jeho vydání byly splněny. Ministerstvo bude moci zrušit např. rozhodnutí o výjimce ze zákazu obchodování s exemplářem, jestliže bylo vydáno krajským úřadem v rozporu s nařízením Rady (ES) č. 338/97.

Rozšíření zákazu obchodu s výrobky z tuleňů [§ 1 odst. 2 písm. b), § 19, příloha č. 1 k novelizovanému zákonu]

- Novelizací přílohy č. 1 se zpřísnují podmínky pro obchod s výrobky z tuleňů. Původně se zákaz obchodu s tuleními výrobky vztahoval pouze na výrobky z kůží mláďat dvou druhů tuleňů podle směrnice Rady 83/129/EHS o dovozu kůží z některých tuleních mláďat a výrobků z nich do členských států. Podle novely se zákaz vztahuje i na dospělé

uvedených druhů. Výčet druhů je oproti původní úpravě rozšířen také o lachtany jihoafrické.

POZNÁMKA:

*V souvislosti s přijetím nového **nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 ze dne 16. září 2009 o obchodování s produkty z tuleňů**, bude muset ČR znovu nově upravit podmínky obchodování s výrobky z tuleňů. Podle nařízení bude v EU zakázán prodej výrobků ze všech ploutvonožců s výjimkou (1) výrobků z tradičního lovu původními obyvateli (Inuité aj.) a (2) produktů, které pocházejí z lovu za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů. Nařízení vstoupilo v platnost dne 20.11.2009 ale článek 3 o regulaci a zákazu obchodu se použije (tj. bude platit) až od 20.9.2010 (9 měsíců po publikaci). Text nařízení je dostupný zde:*

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:286:0036:0039:CS:PDF>